

Finansiell profil

Färgelanda kommun 2004–2006

KommunForskning
i Västsvrige

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna
i Västra Götalands län 2004–2006

Så tolkar du den finansiella profilen!

Förklaringar av de fyra perspektiven
och de finansiella nyckeltalen

Finansiell profil över kommunen 2004–2006

49 finansiella profiler 2006

– Kommunerna i Västra Götalands län

4 finansiella nyckeltal år 2006

Länsvisa jämförelser år 2006

Karta över gradering av kommunerna
i Västra Götaland 2006
utifrån den finansiella profilen

Inledning – syftet med denna rapport

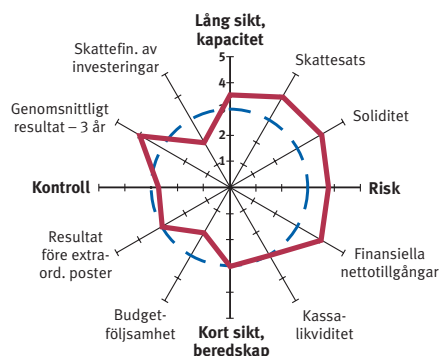
Syftet med rapporten

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analys som återfinns i årsredovisningen. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur 49 kommuner i Västra Götaland befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2004–2006.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna som i dagsläget ingår i de län som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs både på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länet och riket.

Profilen är konstruerad i form av ett polär-diagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 10–11.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Västra Götaland har utvecklats finansiellt från 2004 till 2006. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten. Här finns också en tabell som försöker beskriva starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2004–2006. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot övriga kommuner i Västra Götaland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskri-

vits. Målsättningen med avsnittet är att detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länet.

Därefter följer en sida med en redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Västra Götaland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras de med finansiella profiler som jämförs mot de ca 140 kommunerna i Sverige som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör som tidigare nämnts statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I påföljande avsnitt redovisas samtliga finansiella profiler för 2006 för alla kommuner i Västra Götaland och därefter görs en jämförelse av hur kommunerna i Västra Götaland har utvecklats i förhållande till jämförelsegrupperna Jönköpings län, Örebro län och kommunerna i Övre Norrland. Allra sist i rapporten presenteras en karta som utifrån profilerna rangordnar kommunerna i olika grupper utifrån finansiell styrka.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Västra Götalands län 2004–2006

Syftet med detta avsnitt är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen bland de 49 kommuner som ingår i Västra Götalands län under perioden 2004–2006. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

De finansiella nyckeltal som används i analysen är ovägd. Det innebär att alla de 49 kommuner som ingår i Västra Götaland väger lika tungt avseende medelvärde oavsett storlek. Anledningen till att detta beräknings sätt valts, är dels att det är det mest vanligt förekommande beräkningssättet, dels att större kommuners siffror inte skall slå igenom i analysen.

I slutet av denna finansiella analys finns en tabell där ett antal finansiella nyckeltal under perioden 2004–2006 redovisas för genomsnittet bland kommunerna i länet. Nyckeltalen är till stor del desamma som används i den finansiella profilen längre fram i denna rapport. I tabellen finns dock några kompletterande nyckeltal, vilka fördjupar den nedanstående analysen ytterligare.

I de tabeller som redovisas på de kommande sidorna avser ”medel” genomsnittsvärdet bland de 49 kommuner som ingår i Västra Götaland.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna i de län som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riskgenomsnittet.

Resultat före extraordinära poster visar en positiv utveckling

En grundläggande förutsättning för en god ekonomi på lång sikt är att de löpande intäkterna överstiger de löpande kostnaderna. Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera ”resultat före extraordinära poster”. Relateras det till verksamhetens bruttokostnader, kan man

göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal kommunal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen bibehåller sitt korta och långa finansiella handlingsutrymme.

Under den analyserade treårsperioden stärktes resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bland kommunerna i Västra Götaland från 0,8% till 2,7%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader gick från 1,0% till 2,7%. Skillnaden mellan de två resultaten utgörs av extraordinära poster. I riket förbättrades resultatet före extraordinära poster från 0,5% till 2,5%.

Resultat före extraordinära poster*

(Procent) 2004 2005 2006

De sex starkaste värdena under 2006

Lidköping	3,4	7,5	9,9
Vara	4,9	4,2	6,0
Lerum	4,1	2,8	4,5
Falköping	1,5	2,7	4,4
Mölndal	0,9	2,0	4,3
Skara	0,7	3,4	4,3

De fem svagaste värdena under 2006

Götene	3,1	1,8	-0,1
Bengtsfors	0,8	1,3	0,0
Svenljunga	-0,9	1,5	0,3
Töreboda	-0,7	1,1	0,3
Värgårda	1,0	0,8	0,3

Medel hela V.G. 0,8 2,4 2,7

*Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2006 redovisade Lidköping med 9,9% följt av Vara med 6,0%. Därefter följde Lerum med 4,5%, Falköping med 4,4% och Mölndal och Skara med 4,3%. Av dessa kommuner var Skara, Lerum, Falköping och Mölndal nya i toppen jämfört med 2005.

Svagast resultat före extraordinära poster redovisade Götene med -0,1%. Därefter

följde Bengtsfors med 0,0% och på 0,3% återfanns Svenljunga, Töreboda och Värgårda. Av dessa fanns ingen i botten under 2005.

Det rådde en stor variation mellan kommunerna avseende resultatnivå. Spännvidden mellan starkaste och svagaste värdet varierade under 2006 mellan -0,1% och 9,9%. År 2004 var motsvarande siffror från -2,2% till 4,9%. Den trend som tidigare har kunnat urskiljas – att skillnaden mellan starkaste och svagaste kommun krymper – bröts under 2006.

Den kommun som stärkte sitt resultat före extraordinära poster mest under perioden 2004–2006 var Lidköping med 6,5 procentenheter. Därefter kom Bollebygd med 6,4, Ulricehamn med 5,6, Gullspång med 5,3 och på femte plats Grästorp med 5,1 procentenheter. I botten återfanns Hjo med -0,9 procentenheter, Bengtsfors med -0,8, Värgårda med -0,7 och Karlsborg med -0,3 procentenheter.

Av Västra Götalands kommuner redovisade 42 av 49 kommuner (86%) en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster under perioden.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster*

(Procent) 2004 2005 2006 **Snitt 04–06**

De fem starkaste värdena under 2004–2006

Lidköping	3,4	7,5	9,9	6,9
Vara	4,9	4,2	6,0	5,0
Lerum	4,1	2,8	4,5	3,8
Tanum	2,9	4,3	3,9	3,7
Alingsås	1,7	4,1	4,0	3,3

De fem svagaste värdena under 2004–2006

Mariestad	-1,6	0,6	1,0	0,0
Lilla Edet	-1,0	0,1	1,0	0,0
Åmål	0,0	0,1	0,5	0,2
Töreboda	-0,7	1,1	0,3	0,2
Svenljunga	-0,9	1,5	0,3	0,3

Medel hela V.G. 0,8 2,4 2,7 2,0

*Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader i genomsnitt under 2004–2006

Om en vägning görs av resultat före extraordinära poster avseende de tre senaste årens utveckling, så var det Lidköping som uppvisade starkast genomsnittligt resultat med 6,9% per år. Därefter följde Vara med 5,0%, Lerum med 3,8%, Tanum med 3,7% och på femte plats kom Alingsås med 3,3%. De kommuner som uppvisade svagast genomsnittligt resultat före extraordinära poster under perioden var Mariefors och Lilla Edet med 0,0% per år, följda av Åmål och Töreboda med 0,2% och Svenljunga med 0,3%.

Oförändrad investeringsvolym i länet

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Investeringsvolym 2004–2006*

(Procent) 2004 2005 2006 **Snitt 04–06**

De åtta kommuner som har investerat mest under perioden

Sotenäs	7	15	18	13
Tranemo	13	15	11	13
Hjo	11	7	19	12
Lidköping	9	11	14	11
Tjörn	14	7	13	11
Munkedal	5	7	21	11
Kungälv	16	9	7	11
Orust	8	15	9	11

De nio kommuner som har investerat minst under perioden

Gullspång	3	4	2	3
Öckerö	3	3	3	3
Lilla Edet	2	4	5	4
Ulricehamn	4	4	3	4
Bollebygd	3	3	6	4
Mellerud	4	4	4	4
Skara	8	2	2	4
Herrljunga	4	3	6	4
Tibro	4	5	4	4

Medel hela V.G. 7 7 7 7

* Nettoinvesteringar relaterade till verksamhetens nettokostnader

Kommunerna i riket och i Västra Götaland redovisade ett genomsnitt på 7% under samtliga studerade år från 2004 till 2006.

Variationerna var stora mellan enskilda kommuner. De kommuner som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2004–2006 var Sotenäs och Tranemo med i genomsnitt 13% per år. Därefter följde Hjo med 12% och sedan Lidköping, Tjörn, Munkedal, Kungälv, Orust med 11%.

De kommuner som investerade minst under perioden var Gullspång och Öckerö med 3% i snitt per år. Därefter kom ett antal kommuner med i snitt 4% (se tabell ovan). Flera av de kommuner som redovisade låga värden är sådana kommuner som har sin fastighetsförvaltning i bolagsform.

Varierande utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Västra Götalands genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar varierade under perioden. År 2004 kunde kommunerna i genomsnitt finansiera 102% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. Under 2005 förbättrades detta mått till 138% för att under 2006 sjunka marginellt till 134%. Kommunerna kunde alltså i genomsnitt under samtliga granskade år finansiera sina investeringar med skatteintäkter, vilket var positivt för kommunernas finansiella handlingsutrymme. Förklaringen till förbättringen under perioden var enbart en stärkt resultatnivå, eftersom investeringsvolymen i princip var oförändrad under perioden.

I riket förbättrades den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar från 105% till 136%.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länet. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna*

(procent) 2004 2005 2006 **Snitt 04–06**

De fem starkaste värdena under 2006

Skara	50	332	489	290
Bengtstors	250	348	154	251
Gullspång	67	141	385	198
Borås	205	207	114	175
Tanum	152	192	178	175

De fem svagaste värdena under 2006

Lilla Edet	38	46	62	49
Orust	13	49	87	50
Hjo	57	80	27	55
Karlsborg	55	48	70	58
Tjörn	29	86	60	58
Tranemo	46	61	68	58

Medel hela V.G. 102 138 134 125

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar relaterat till årets nettoinvesteringar exkl. försäljningar

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden 2004–2006 hade Skara, Bengtstors, Gullspång, Borås och Tanum med ett årssnitt på över 175%. Samtliga dessa förutom Tanum hade dock nettoinvesteringar som var under genomsnittet i länet. De låg på 3–5% av sina nettokostnader. Gruppsnittet var 7%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Lilla Edet, Orust, Hjo, Karlsborg, Tjörn och Tranemo. Samtliga låg under 60% i genomsnitt under samma period. Samtliga utom Lilla Edet hade en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket till viss del förklarade den svaga skattefinansieringsgraden. Dock var det också så, att samtliga dessa kommuner hade ett treårigt genomsnittligt resultat som var svagare än genomsnittet i länet under perioden.

Avslutningsvis kan de nämnas att 34 kommuner (69%) under 2004–2006 kunde skattefinansiera sina investeringar. Övriga 15 kommuner var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten.

Kontinuerlig förbättring av kassalikviditeten

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Länets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades under perioden från 61% till 69%, vilket innebar att de kortfristiga skulderna något översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, d.v.s låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades mellan 2004 och 2006 från 72% till 79%.

Återigen bör betonas att variationen mellan länets kommuner var stor. Kassalikviditeten varierade mellan 171% och 31%.

Jämfört med 2005 har avståndet mellan starkaste och svagaste värdena dock krympt något. Allt fler kommuner som har överlikviditet utnyttjar den till att finansiera sina investeringar med om det är nödvändigt, istället för att gå ut på marknaden och låna.

Starkast kassalikviditet 2006 hade Mark med 171%, därefter följde Tibro med 163%, Öckerö med 119%, Borås med 105% och Borås med 103%. Svagast likviditet hade Vårgårda 31%, Herrljunga med 34%, Hjo med 35% samt Mariestad och Töreboda med 37%. Flera av dessa kommuner har dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med upplåning över någon form av kredit.

Kassalikviditet*

(Procent)	2004	2005	2006
De fem starkaste värdena under 2006			
Mark	154	164	171
Tibro	145	153	163
Öckerö	113	114	119
Borås	69	89	105
Trollhättan	83	92	103
De fem svagaste värdena under 2006			
Vårgårda	23	26	31
Herrljunga	32	57	34
Hjo	28	25	35
Mariestad	28	26	37
Töreboda	37	34	37
Medel hela V.G.	61	64	69

* Omsättningstillgångar exkl. förråd i relation till korta skulder

Det är viktigt att de kortfristiga skulderna studeras ihop med nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Något förbättrad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens till-

gångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Västra Götalands genomsnittliga soliditet förbättrades från 6% till 8% under 2004–2006. En viktig förklaring till detta var att kommunernas genomsnittliga resultat klarade att täcka ökningen av pensionsförpliktelserna inom linjen, trots att de ökade relativt mycket under perioden. Rikets soliditet försvagades däremot, från 6% till 5%.

Även soliditeten varierade kraftigt mellan kommunerna. Starkast soliditet under 2006 hade Lidköping med 61%, följd av Mölndal och Sotenäs med 36%. Därefter kom Ulricehamn med 35% och på femte plats Mark med 33%.

Svagast soliditet under 2006 uppvisade Lysekil och Lilla Edet med –37%. Tredje svagast soliditet uppvisade Gullspång med –34%. Dessa följdes av Stenungsund med –26% och Mariestad med –21%. Dessa fem kommuner och ytterligare nio kommuner i länet redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med föregående år var denna siffra i princip oförändrad.

Soliditet*

(procent)	2004	2005	2006
De fem starkaste värdena under 2006			
Lidköping	60	61	61
Mölndal	37	36	36
Sotenäs	45	44	36
Ulricehamn	35	35	35
Mark	31	27	33
De fem svagaste värdena under 2006			
Lilla Edet	–36	–37	–37
Lysekil	–41	–35	–37
Gullspång	–26	–26	–34
Stenungsund	–42	–39	–26
Mariestad	–16	–16	–21
Medel hela V.G.	6	9	8

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar

Av de 49 kommunerna i länet var det 28 kommuner som under perioden lyckades förbättra sin soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2004 och 2006. 14 kommuner försvagade sin soliditet och 7 kommuner uppvisade en oförändrad soliditet.

Stenungsund, Hjo, Göteborg, Vara, Grästorp, Bollebygd, Härryda, Vårgårda, Tibro, Munkedal, Mellerud och Vänersborg tillhörde de kommuner som förbättrade sin soliditet med fem procentenheter eller mer.

Sotenäs, Gullspång, Åmål och Mariestad tillhörde de kommuner som försvagade sin soliditet med fem procentenheter eller mer.

Soliditet är dock svår att jämföra kommuner emellan, då en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Även pensionsskuldberegningar kan variera mellan olika kommuner på grund av att de har kommit olika långt med att aktualisera sina pensionsförpliktelser.

Förbättrade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmätten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Studerar år 2004 i förhållande till 2006 stärktes i länet de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader. De låg på –15% under 2004. År 2005 förbättrades de till –13% och under 2006 stärktes de ytterligare till –11%. I riket skedde också en förbättring från –15% till –11% under perioden.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2006 uppvisade Lidköping med mycket starka 80%. Näst starkast var Alingsås med 32%. Sedan följde Mölndal med 30%. Positiva värden redovisades av ytterligare tio kommuner, totalt tretton stycken. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karakteriseras dessutom ofta av en god soliditet, men den finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Finansiella nettotillgångar*

(Procent) 2004 2005 2006

De fem starkaste värdena under 2006

Lidköping	79	80	80
Alingsås	7	30	32
Mölndal	27	28	30
Mark	11	10	25
Tibro	12	13	15

De fem svagaste värdena under 2006

Gullspång	–59	–57	–51
Stenungsund	–51	–48	–49
Munkedal	–45	–43	–47
Dals-Ed	–52	–49	–46
Tanum	–56	–51	–45

Medel hela V.G. –15 –13 –11

* Se beskrivning sid 11.

Svagast värde uppvisade Gullspång med –51%, följd av Stenungsund med –49%, Munkedal med –47%, Dals-Ed med –46% och Tanum med –45%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en oftast svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Tanum har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De fyra andra kommunerna har däremot både en svag soliditet och finansiella nettotillgångar.

Skattesatsen oförändrad

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2004–2006 från 21,65 kr till 21,72 kr på grund av skatthöjningar i sex kommuner. Samtidigt sänkte fyra kommuner skatten under perioden.

Lägst skatt i Västra Götaland under 2006 hade Partille med 20,49 kr, följd av Tranemo med 20,75 kr. Högst skatt hade Dals-Ed med 23,79 kr. Näst högst hade Gullspång med 22,92 kr.

Skattesats

(Procent) 2004 2005 2006

De fem kommunerna med lägst

skattesats 2006

Partille	20,74	20,74	20,49
Tranemo	20,75	20,75	20,75
Vara	20,90	20,90	20,90
Ulricehamn	20,98	20,98	20,98
Skara	21,00	21,00	21,00

De fem kommunerna med högst

skattesats 2006

Dals-Ed	23,79	23,79	23,79
Gullspång	22,92	22,92	22,92
Lilla Edet	22,80	22,80	22,80
Munkedal	22,76	22,76	22,76
Mellerud	22,49	22,89	22,69

Medel hela V.G. 21,65 21,73 21,72

Borgensåtaganden minskar något

Kommunerna i Västra Götaland fortsatte under perioden att minska sina borgensåtaganden, dock i något minskad omfattning jämfört med tidigare. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade kommunerna i länet ett genomsnittligt värde på 43% år 2004. Två år senare, under 2006, hade det sjunkit till 42%. En förklaring till detta är minskade borgensåtaganden för egna hem och småhus. På senare år har även försäljningar av bostadsbestånd och att några kommuner har övergått från borgen till internbanksförfarande spelat roll.

De kommuner i länet som under år 2006 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader var

Strömstad (148%), Sotenäs (93%), Trollhättan (86%), samt Alingsås och Lilla Edet (67%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Gullspång (5%), Töreboda (6%) och Lerum (7%).

Borgensåtagande*

(Procent) 2004 2005 2006

De fem kommunerna med lägst borgensåtagande 2006

Gullspång	4	4	5
Töreboda	4	6	6
Lerum	19	14	7
Grästorp	9	9	8
Göteborg	14	11	12

De fem kommunerna med högst borgensåtagande 2006

Strömstad	155	155	148
Sotenäs	84	99	93
Trollhättan	91	91	86
Alingsås	61	67	67
Lilla Edet	66	70	67

Medel hela V.G. 43 44 42

* Borgensåtagande i % av verksamhetskostnader

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, minskade sina borgensåtagande mest under perioden var Stenungsund med -35 procentenheter följt av Tjörn och Borås med -14 procentenheter. Därefter följde Bengtsfors och Lerum med -12 procentenheter.

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, ökade sina borgensåtagande mest under perioden var Uddevalla med 24 procentenheter följt av Götene med 16 procentenheter och därefter kom Sotenäs och Hjo med 9 procentenheter.

26 kommuner minskade under perioden sina borgensåtaganden (53%). Tre uppvisade oförändrad nivå och resterande 20 kommuner ökade sina borgensåtaganden.

Förbättrad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot "resultat 1" eller resultatraden "verksamhetens nettokostnader".

Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader.

När det gäller ovanstående budgetavvikelse på nämndnivå skedde en genomsnittlig förbättring från 0,4% till 0,1% mellan 2004 och 2006. Tre kommuner hade under 2006 ingen budgetavvikelse, 26 kommuner uppvisade en positiv avvikelse och 20 kommuner redovisade en negativ budgetavvikelse när det gäller verksamhetens nettokostnader. Jämfört med 2004 var det ungefär detsamma, då 19 kommuner hade negativa budgetavvikelser.

Sammanfattningsvis

Efter några års resultatförsvagning har den genomsnittliga resultatnivån förbättrats ganska kraftigt under 2005 och 2006 bland kommunerna i Västra Götaland. Det går ur ett finansiellt perspektiv bra för kommunerna i Sverige och i Västra Götaland. En ökad eller oförändrad investeringsvolym hos de flesta kommuner i länet har kunnat finansieras med skatteintäkter, vilket har inneburit att kommunernas skuldbörda inte har ökat. Den har snarare minskat i ett antal kommuner, då man har kunnat amortera av sina skulder med en del av det goda resultatet. Detta ger starkare förutsättningar inför kommande lågkonjunktur, vilket är nödvändigt för flera kommuner i länet, då dessa kommuners finansiella handlingsutrymme är svagare om en jämförelse görs med genomsnitt i Sverige.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme på kort och lång sikt är skillnaderna stora mellan enskilda kommuner eller grupper av kommuner. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. Västra Götalands län innehåller kommuner såsom Alingsås, Borås, Bollebygd, Falköping, Härryda, Lidköping, Lerum, Mölndal, Skara, Skövde, Strömstad, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tranemo, Ulricehamn och Vara som uppvisar goda och/eller kontrollerade resultat-

nivåer i kombination med relativt god eller genomsnittlig finansiell ställning under 2006.

Länet innehåller också ett antal kommuner som både har problem med relativt svaga resultatnivåer och en svag finansiell ställning – i många fall kombinerat med en hög skattesats. Dessa är Bengtsfors, Gullspång, Herrljunga, Lilla Edet, Mariestad, Stenungsund och Åmål.

En tredje grupp av kommuner var de som 2006 redovisade ett bra eller genomsnittligt resultat, men har en svag eller genomsnittlig finansiell ställning. Bland dem kan inordnas Grästorp, Göteborg, Lysekil, Mellerud och Munkedal.

En fjärde grupp som också bör nämnas är de kommuner som redovisade ett relativt svagt resultat under 2006, men har en god eller genomsnittlig finansiell ställning. I denna grupp återfinns 2005 Färgelanda, Götene, Hjo, Töreboda och Vårgård.

Övriga ej nämnda kommuner hade en relativt genomsnittlig finansiell profil under 2006.

Olika finansiella förutsättningar

På nästa sida finns en tabell som försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2006 års räkenskaper. Den är ett komplement till den finansiella profilen som redovisas på sidorna 12–16. Där kan du ta del av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner?

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Västra Götalands län 2006

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2006 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ”ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet”.</p> <p>Exempelvis: Partille har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp.</p> <p>Dals-Ed är den kommun som har den svagaste skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med svagt värde. Den placeras därför längst ned.</p> <p>Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.</p>	<p>21,10 kr eller lägre Partille Tranemo Vara Ulricehamn Skara Tidaholm Lidköping Falköping</p>	<p>21,11 till 21,99 kr Mölndal Skövde Tibro Mariestad Öckerö Svenljunga Lerum Härryda Trollhättan Töreboda Bollebygd Borås Vårgårda Essunga Götene Karlsborg Göteborg Mark Tjörn Färgelanda Sotenäs Grästorp Alingsås Orust Kungälv Strömstad Tanum</p>	<p>22,00 kr eller högre Ale Hjo Stenungsund Herrljunga Uddevalla Lysekil Bengtstors Åmål Vänersborg Mellerud Munkedal Lilla Edet Gullspång Dals-Ed</p>
<p>Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2006 (Kassalikviditet)</p>	<p>75% eller högre Mark Tibro Öckerö Borås Trollhättan Alingsås Partille Kungälv Dals-Ed Färgelanda Mölndal Skara Svenljunga Vänersborg Göteborg</p>	<p>74,9% till 55% Lerum Karlsborg Orust Bollebygd Skövde Falköping Ulricehamn Tidaholm Ale Lilla Edet Tanum Bengtstors Tjörn Essunga Lidköping Härryda Uddevalla Grästorp</p>	<p>54,9% eller lägre Munkedal Sotenäs Stenungsund Lysekil Åmål Tranemo Vara Götene Strömstad Mellerud Gullspång Mariestad Töreboda Hjo Herrljunga Vårgårda</p>

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommune-sektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT
Starkt värde¹
Varken starkt eller svagt¹
Svagt värde¹
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2006

(Soliditet inkl pensions-åtagande)

25% eller högre

Lidköping
Mölndal
Sotenäs
Ulricehamn
Mark
Tranemo
Strömstad
Tidaholm
Vara
Lerum
Tibro
Skövde
Vårgårda

24,99% till 0%

Borås
Svenljunga
Alingsås
Trollhättan
Härryda
Kungälv
Öckerö
Essunga
Töreboda
Bengtstors
Dals-Ed
Bollebygd
Götene
Herrljunga
Tanum
Falköping
Färgelanda

-0,1% eller svagare

Ale
Tjörn
Vänersborg
Orust
Grästorp
Göteborg
Karlsborg
Åmål
Munkedal
Mellerud
Mariestad
Stenungsund
Gullspång
Lilla Edet
Lysekil
Partille
Uddevalla
Hjo
Skara

Resultatnivå 2006

(Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader)

1,5% eller starkare

Lidköping
Vara
Lerum
Falköping
Mölndal
Skara
Bollebygd
Tidaholm
Alingsås
Munkedal
Göteborg
Härryda
Tanum
Ulricehamn
Ale
Essunga
Gullspång
Vänersborg
Grästorp
Tibro
Skövde
Orust
Partille
Sotenäs
Borås
Kungälv
Mellerud
Strömstad
Lysekil
Karlsborg
Dals-Ed
Tjörn
Öckerö
Trollhättan
Mark
Uddevalla
Tranemo

1,49% till 0,0%

Herrljunga
Lilla Edet
Mariestad
Stenungsund
Färgelanda
Hjo
Åmål
Svenljunga
Töreboda
Vårgårda
Bengtstors

-0,1% eller svagare

Götene

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT
Starkt värde¹
Varken starkt eller svagt¹
Svagt värde¹
Långsiktig resultatnivå 2004–2006

(Genomsnittligt resultat före extra-ordinära poster under de tre senaste åren / verksamhetens bruttokostnader)

1,5% eller starkare

Lidköping

Vara

Lerum

Tanum

Alingsås

Göteborg

Essunga

Tidaholm

Falköping

Härryda

Vänersborg

Skara

Strömstad

Borås

Munkedal

Tibro

Mellerud

Mölndal

Partille

Skövde

Grästorp

Tranemo

Uddevalla

Ale

Karlsborg

Sotenäs

Bollebygd

Götene

Lysekil

Trollhättan

1,49% till 0,0%

Hjo

Kungälv

Stenungsund

Öckerö

Ulricehamn

Mark

Orust

Gullspång

Herrljunga

Tjörn

Bengtsfors

Vårgårda

Färgelanda

Dals-Ed

Svenljunga

Töreboda

Åmål

Lilla Edet

Mariestad

-0,1% eller svagare

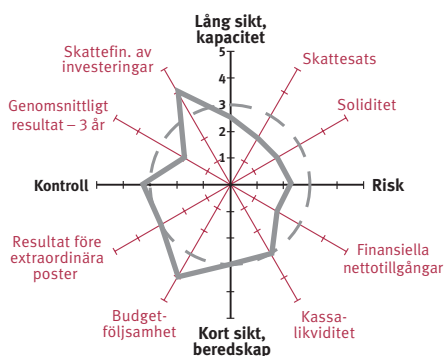
1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella nyckeltal, Västra Götalands län 2004–2006

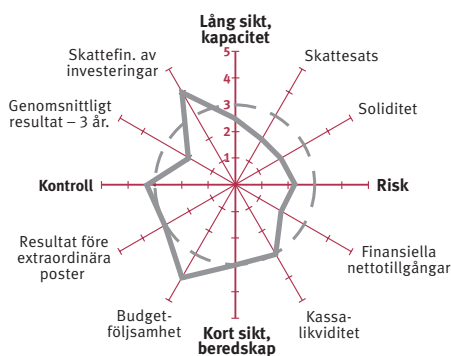
	2004	2005	2006
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	94,3	92,8	92,6
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	4,6	4,5	4,5
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,1	-0,2	-0,3
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,0	97,1	96,8
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	102	138	134
Nettoinvesteringar / verksamhetens nettokostnader, %	7	7	7
Resultat före extraordinära poster / verksamhetens kostnader, %	0,8	2,5	2,7
Årets resultat / verksamhetens kostnader, %	1,1	2,6	2,7
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %	0,5	1,3	2,0
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	6	9	8
Primärkommunal skattesats, kr	21,65	21,76	21,72
Kassalikviditet, %	61	64	69
Finansiella nettotillgångar / verksamhetens kostnader, %	-15	-13	-11
Borgensåtagande / verksamhetens kostnader, %	43	44	42
Budgetavvikelse årets resultat / verksamhetens kostnader, %	0,4	0,8	0,1

Så tolkar du den finansiella profilen!

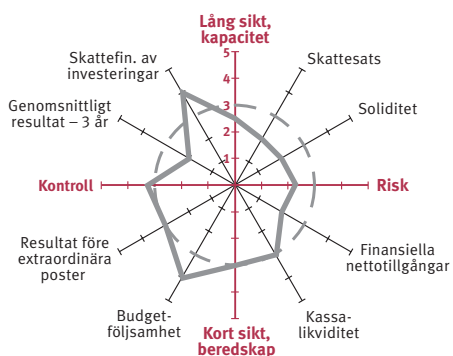
Den finansiella profilen i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

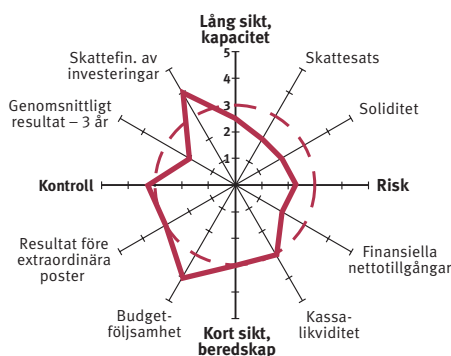
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 11.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. I vår analys av kommunerna i Västra Götaland (49 st) fördelades poängen enligt följande: Kommunerna med de fem starkaste observationerna inom varje nyckeltal fick en femma, de tio följande en fyra, de nitton därpå en trea, de tio därefter en tvåa och de fem svagaste fick en etta. Poängen har således fördelats enligt en normalfördelningskurva.

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår

nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelsen mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättnings-tillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmätten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att lik-

vida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Färgelanda kommun 2004–2006

Syftet med den här analysen är att redovisa var Färgelanda kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2004–2006 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götalands län. Detta görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen jämfört med länets övriga kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Färgelanda för 2004–2006 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har haft i förhållande till övriga kommuner i länet. Den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen det starkaste värdet för nyckeltalet i det granskade länet, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är nyckeltalets värde oftast mer än tillfredsställande. Ibland kan det även vara så att kommunen trots en förbättring av ett nyckeltal får en lägre poäng i profilen. Detta beror på att kommunen inte har utvecklats lika starkt som genomsnittet i länet och därför är värdet på nyckeltalet svagare relativt övriga kommuner i förhållande till föregående år.

Inledningsvis i denna analys belyses hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både

för Färgelanda och för genomsnittet i länet. I avsnittet berörs även nyckeltalen nettokostnadsandel, nettoinvesteringar och borgensåtagande, men dessa ingår inte i den finansiella analysen. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2004 och 2006. Till sist ges en avslutande kommentar till Färgelandas finansiella ställning och utveckling de senaste tre åren.

Utvecklingen av några finansiella nyckeltal under perioden 2004–2006

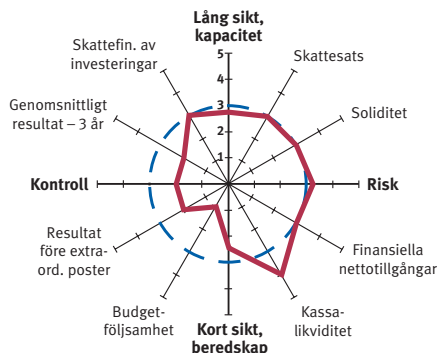
Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning.

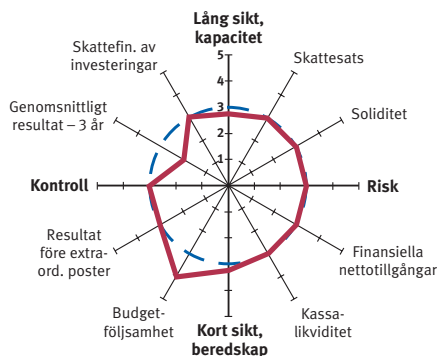
När Färgelandas nettokostnadsandel för 2006 analyseras framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 94,7% (93,3 = 2005 års nivå) av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 4,1% (4,4) och finansnettot 0,2% (0,3). Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt utgjorde 99,0% (98,0) av skatteintäkterna. Kommunens nettokostnadsandel låg därmed över de 98% som generellt betraktas som god ekonomisk hushållning.

Kommunens nettokostnader har stärkts under perioden men inte etablerats på en nivå som ligger i linje med vad som betraktas som god ekonomisk hushållning. 2006 var skillnaden mellan Färgelandas nettokostnadsandel och snittet 2,2 procentenheter.

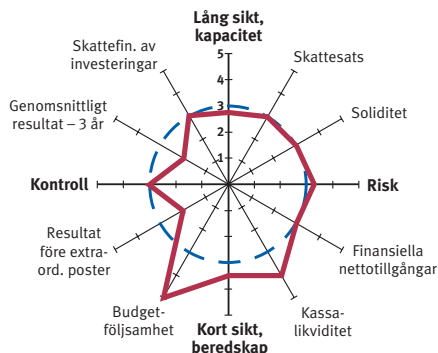
Färgelanda 2006

Färgelanda 2005

Färgelanda 2004

Resultat före extraordinära poster

Ett annat mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader, redovisade Färgelanda ett förbättrat resultat mellan 2004 och 2006. Kommunen låg på -0,7% under 2004 och 2006 hamnade resultatet på 0,8%. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Västra Götalands län var en förbättring från 0,8% till 2,7%.

Färgelanda redovisade därmed i förhållande till kommunerna i länet under 2006 ett svagare resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader. För Färgelanda innebar detta en 2:a i den finansiella profilen under 2006, vilket var samma poäng som de båda föregående åren.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Relateras Färgelandas nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2004–2006 hade en total investeringsvolym som var lägre än genomsnittet bland kommunerna i Västra Götalands län. I genomsnitt investerade Färgelanda för 5,3% av sina nettokostnader per år under perioden, medan motsvarande genomsnittliga värde för länet uppgick till 7% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en så stor andel av skatteintäkterna återstå att större delen av investeringarna

kan finansieras med skatteintäkter. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Färgelandas skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar förbättrades mellan 2004 och 2005 från 85% till 122%. Förändringen förklaras av förbättringarna av resultatet som ökade från -2,0 mkr till 5,3 mkr, vilket vägde upp ökningen av nettoinvesteringar som gick från 11,9 mkr till 14,0 mkr.

År 2006 försvagades skattefinansieringsgraden till 89%. Det berodde på att nettoinvesteringarna ökade till 15,8 mkr samtidigt som resultatet försvagades till 2,7 mkr.

För länets kommuner i genomsnitt uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 102%, 138% samt 134% under den aktuella perioden. I jämförelse med länets snitt låg Färgelanda därmed under genomsnittet under hela perioden. Detta trots den relativt låga investeringsvolymen.

Vad gäller skattefinansieringsgraden av investeringar erhöll Färgelanda i den finansiella profilen en 3:a 2006.

Soliditet inkl pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Färgelanda hade 2006 en soliditet som var svagare än snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till 5% jämfört med genomsnittliga 8%.

Utvecklingsmässigt uppvisade Färgelanda under perioden inte samma trend som genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen redovisade en försämring med fyra procentenheter medan den genomsnittliga soliditeten i länet förbättrades med två procentenheter från 6% till 8%.

Gällande soliditeten inklusive hela pensionskulden erhöll Färgelanda emellertid under periodens samtliga år en 3:a i den finansiella profilen.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är intressant, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet.

Färgelanda förbättrade under perioden sina finansiella nettotillgångar från -19% till -18%. Detta innebär att kommunens långfristiga fordringar och omsättningstillgångar under perioden ökade i högre takt än kommunens skulder. Jämfört med de flesta övriga kommunerna i länet hade Färgelanda svagare finansiella nettotillgångar. De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna i länet uppgick 2006 till -11%. Detta innebar att kommunen fick en 3:a i den finansiella profilen under 2006.

De finansiella nettotillgångarna i länet förbättrades under perioden från -15% till -11%. Den främsta förklaringen till detta var en genomsnittlig skattefinansieringsgrad av investeringarna på cirka 125%, men det berodde även på att kommunerna under 2005 och 2006 gjorde en hel del realisationsvinster.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2004 uppgick Färgelandas kassalikviditet till 76%. Under 2005 försvagades den till 65%, för att år 2006 förbättras till 82%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länet uppgick de aktuella åren till 62%, 64% samt 69%, totalt en förbättring på sju procentenheter. Detta skall jämföras med Färgelandas förbättring med sex procentenheter. Detta innebar att likviditeten i Färgelanda utvecklades trendmässigt som genomsnittet och att kommunen under hela perioden låg över snittet.

Färgelanda hamnade på 4 poäng 2006 beträffande nyckeltalet kassalikviditet.

Skattesats

Ett intressant nyckeltal när en kommuns kapacitet eller potential analyseras är hur hög eller låg skattesats kommunen har i förhållande till kommunerna i länet. En låg skattesats utgör normalt en potential att kunna förbättra kommunens resultat via skattehöjning.

Färgelanda redovisade en oförändrad skattesats på 21,69 kr under perioden. Nivån 2006 var 3 öre lägre än genomsnittet bland Västra Götalands läns kommuner som uppgick till 21,72 kr.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2004–2006 från 21,65 kr till 21,72 kr på grund av skattehöjningar i sex kommuner. Samtidigt sänkte fyra kommuner under perioden skatten.

Färgelanda hamnade därför på 3 poäng 2006 i den finansiella profilen vilket var samma poäng som de båda föregående åren. På grund av att den genomsnittliga skattesatsen höjdes under perioden stärktes kommunen relativt genomsnittet något och gick från att ligga högre än snittet till att hamna under det.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts i denna rapport mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verk-

samhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Färgelanda uppgick detta mått år 2006 till -1,9%, vilket var en försämring jämfört med 2005, då avvikelsen var -0,2%. Under 2004 redovisades en avvikelse på -0,1%. För länets kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till 0,4% under 2004, 0,9% under 2005 samt 0,1% under 2006, det vill säga den genomsnittliga budgetföljsamheten i länet har förbättrats mellan 2004 och 2006.

Samma trend gäller alltså inte för Färgelanda som försämrade sin budgetföljsamhet siffermässigt under perioden. I den finansiella profilen hamnade Färgelanda på 1 poäng 2006.

Borgensåtagande

Borgensåtagande är en del som bör vägas in när kommunens riskförhållande studeras. Färgelanda hade under 2006 beviljat borgensåtaganden som var lägre jämfört med snittet bland kommunerna i Västra Götalands län. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Färgelanda 2006 ett värde på 37%, medan genomsnittet i länet låg på 42%. Under 2004 uppgick detta mått i länet till 43%, vilket innebar att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i länet minskade marginellt under perioden. Färgelanda uppvisade en motsatt utveckling jämfört med genomsnittet i länet. I Färgelanda ökade borgensåtagandena med fyra procentenheter, från 33 till 37%.

De fyra finansiella perspektiven

Färgelandas finansiella profil har försvagats under perioden. Den kortsiktiga kapaciteten och kontrollperspektivet har försvagats medan riskperspektivet och den långsiktiga kapaciteten hamnade på samma värde i profilen 2006 som 2004.

Den långsiktiga betalningsberedskapen

hamnade under samtliga tre år strax under genomsnittet på 2,75%. Inget av de fyra nyckeltal som tillsammans beskriver den långsiktiga kapaciteten förändrade sitt värde under perioden. Att per-

spektivet hamnar under genomsnittet förklaras av att det genomsnittliga resultatet för de tre senaste åren låg på två poäng.

Den kortsiktiga betalningsberedskapen

försvagades under året och gick från att ligga över genomsnittet på 3,5 poäng till att hamna under snittet på 2,5 poäng 2006. Försämringen förklaras uteslutande av utvecklingen för nyckeltalet budgetföljsamhet som gick från 5 till 1 poäng under perioden.

Kontrollperspektivet försvagades även det med 1 poäng och gick från 3 poäng till 2 poäng under perioden. Även här var förklaringen försämringen av budgetföljsamheten relativt genomsnittet.

Poängen för **riskförhållande** gick under perioden från 3,25 poäng 2004 till 3 poäng 2005 för att 2006 åter hamna på 3,25 poäng. Riskperspektivet var därmed det enda perspektiv som hamnade på eller över genomsnittet 2006.

Avslutande kommentar

Färgelanda har de två senaste åren redovisat ett positivt resultat även om det inte etablerats i nivå med vad som betraktas som god ekonomisk hushållning. Detta avspeglas i att det viktiga nyckeltalet soliditet försvagats under perioden, vilket indikerar en försämrad långsiktig handlingsberedskap.

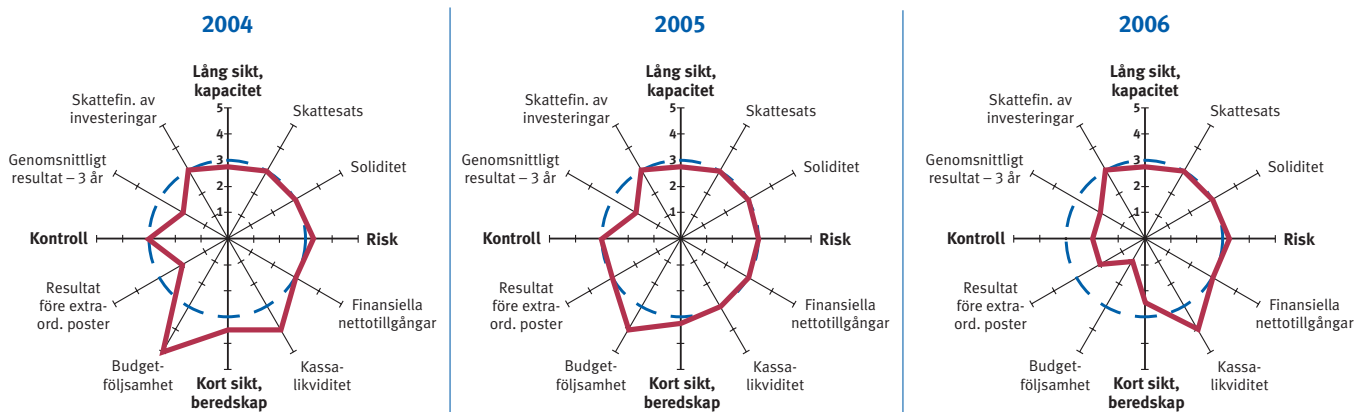
På grund av de positiva konjunkturförhållandena är det viktigt att kommunen etablerar ett resultat som ligger väl i linje med vad som betraktas som god ekonomisk hushållning. Soliditeten bör under de närmaste åren stärkas både för att förbereda kommunen för kommande konjunktursvängningar på kortare sikt och för att på längre sikt klara pensionsåtaganden.

Finansiella nyckeltal

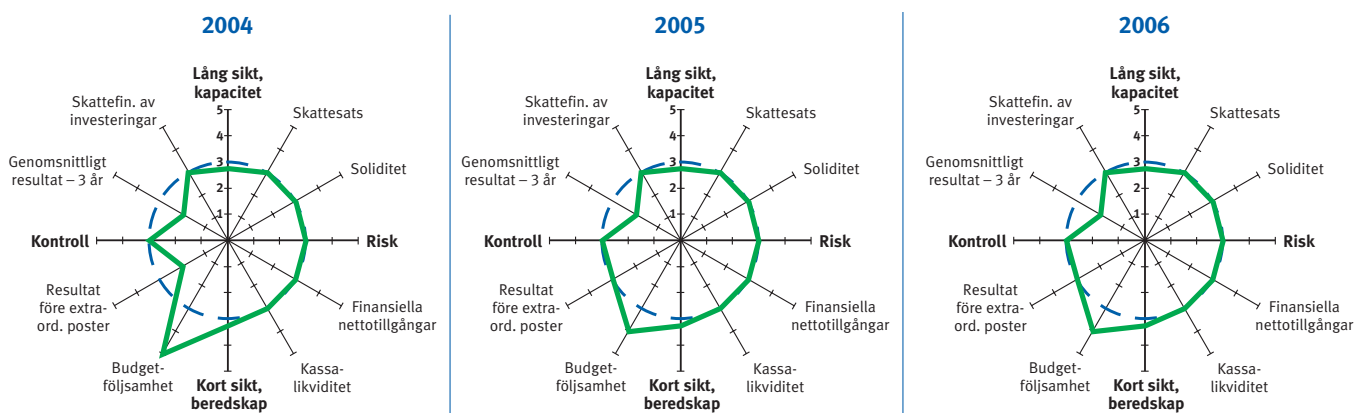
	2004		2005		2006	
	Västra Götaland	Färgelanda kommun	Västra Götaland	Färgelanda kommun	Västra Götaland	Färgelanda kommun
Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	94,3	95,6	92,8	93,3	92,6	94,7
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	4,6	4,7	4,5	4,4	4,5	4,1
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,1	0,5	-0,2	0,3	-0,3	0,2
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,0	100,8	97,1	98,0	96,8	99,0
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	102	85	138	122	134	89
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	7	5	7	5	7	6
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens kostnader, %	0,8	-0,7	2,5	1,7	2,7	0,8
Årets resultat /verksamhetens kostnader, %	1,1	-0,7	2,6	1,7	2,7	0,8
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de 3 senaste åren, %	0,5	-0,2	1,3	0,1	2,0	0,6
Soliditet inkl. hela pensionskulden och löneskatt, %	6	7	9	9	8	5
Primärkommunal skattesats, kr	21,65	21,69	21,76	21,69	21,72	21,69
Kassalikviditet, %	61	76	64	65	69	82
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-15	-19	-13	-17	-11	-18
Borgensåtagande /verksamhetens kostnader, %	43	33	44	35	42	37
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader /verks kostn, %	0,4	-0,1	0,8	-0,2	0,1	-1,9

Finansiella profiler för Färgelanda kommun . . .

. . . i förhållande till Västra Götalands län

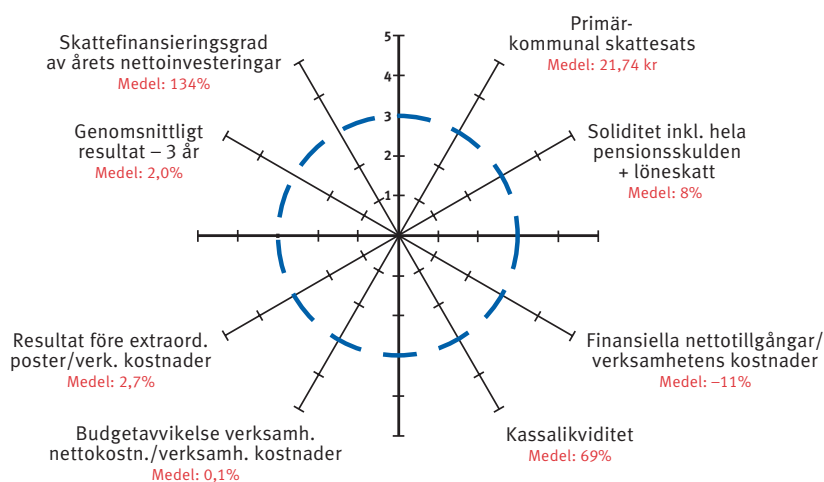
. . . i förhållande till riket

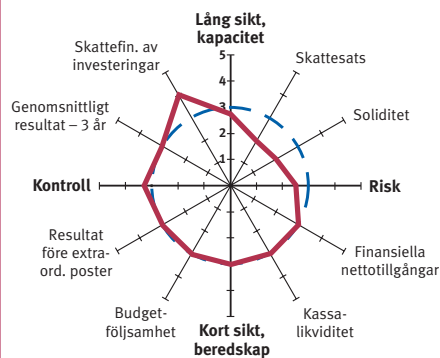
49 finansiella profiler

– Kommunerna i Västra Götalands län 2006

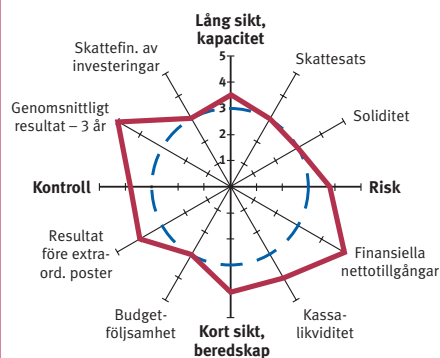
Medel- och medianvärden i profilen 2006

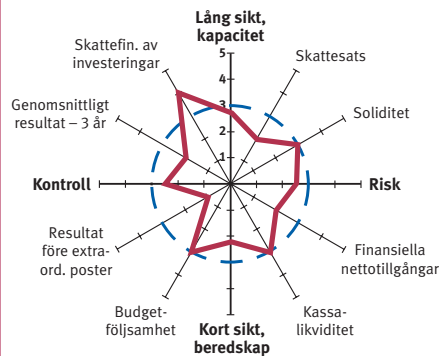
Ale kommun

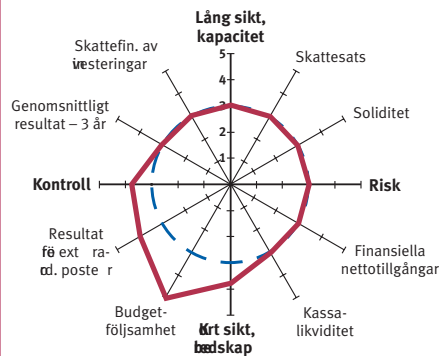
Alingsås kommun

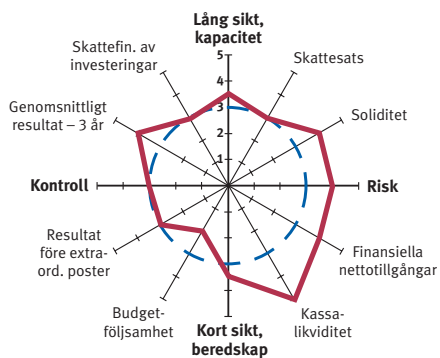
Bengtsfors kommun

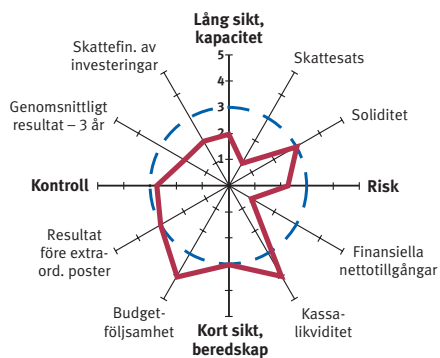
Bollebygds kommun

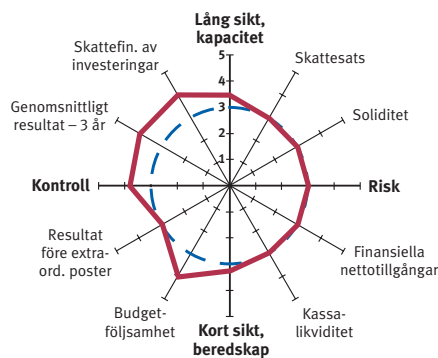
Borås kommun

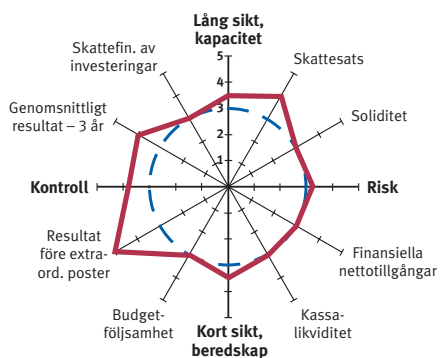
Dals-Eds kommun

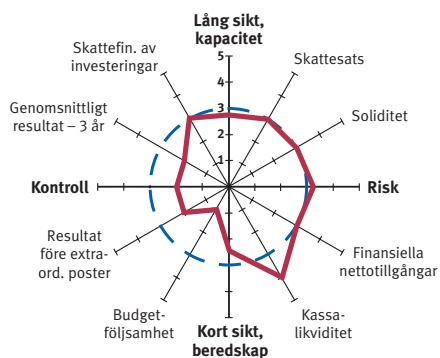
Essunga kommun

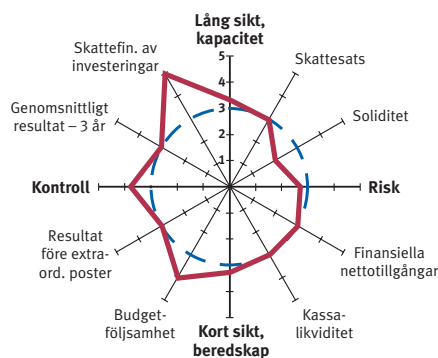
Falköpings kommun

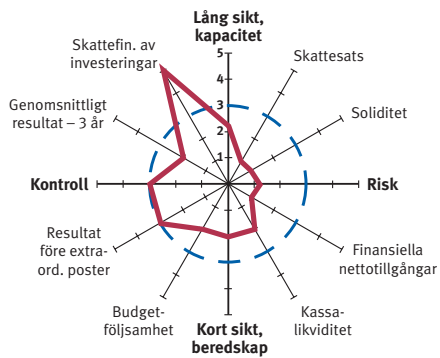
Färgelanda kommun

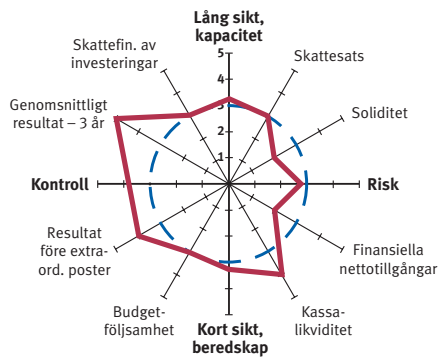
Grästorps kommun

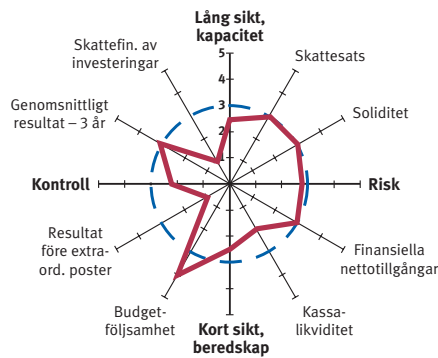
Gullspångs kommun

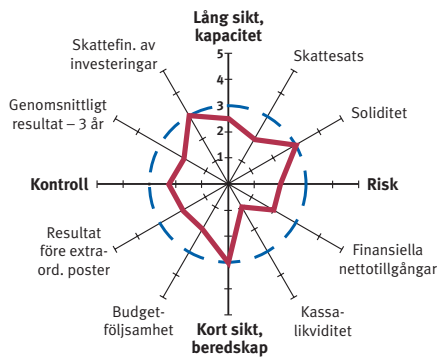
Göteborgs stad

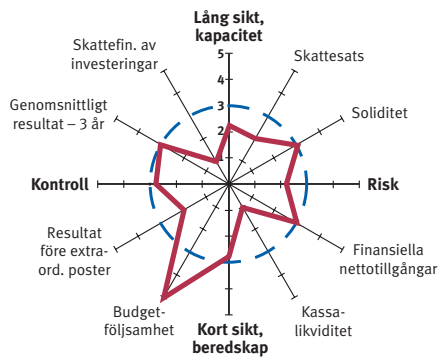
Götene kommun

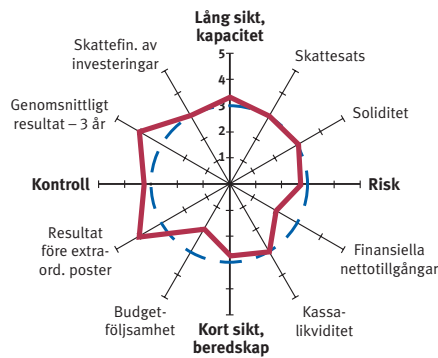
Herrljunga kommun

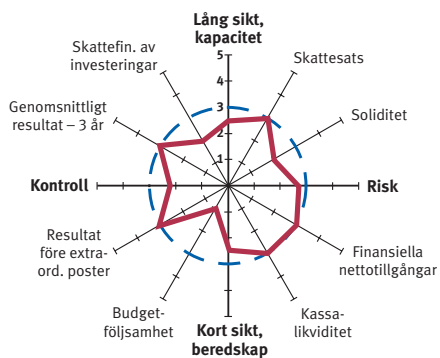
Hjo kommun

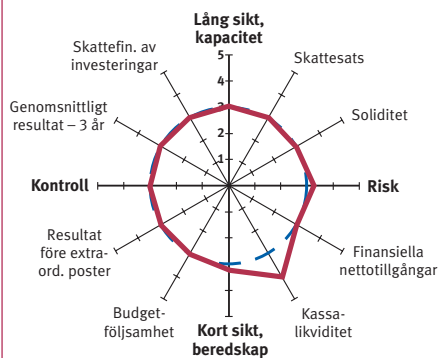
Härryda kommun

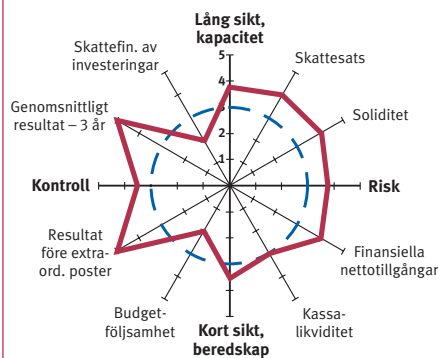
Karlsborgs kommun

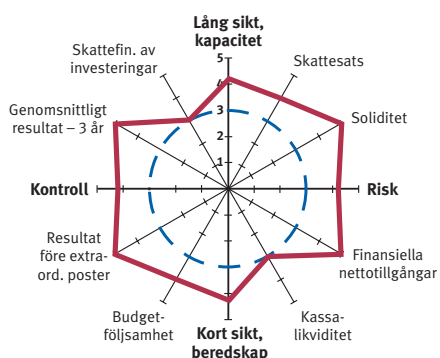
Kungälv kommun

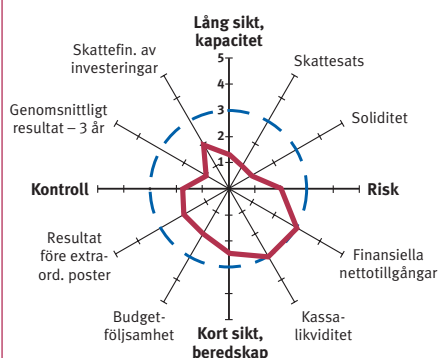
Lerums kommun

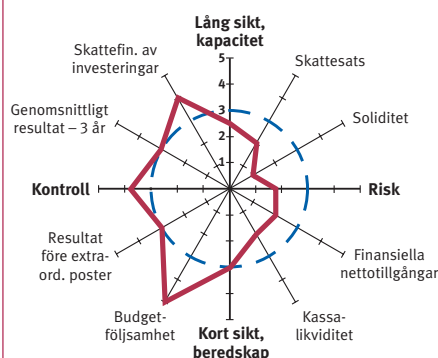
Lidköpings kommun

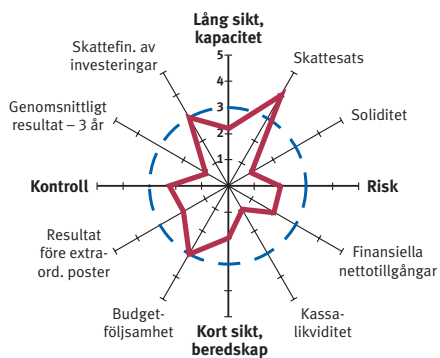
Lilla Edets kommun

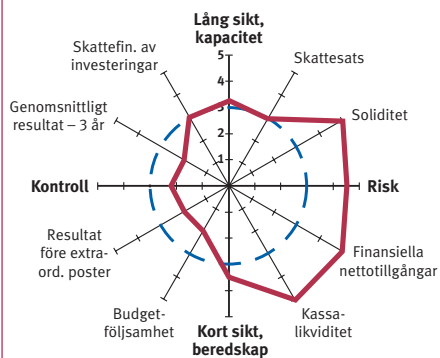
Lysekils kommun

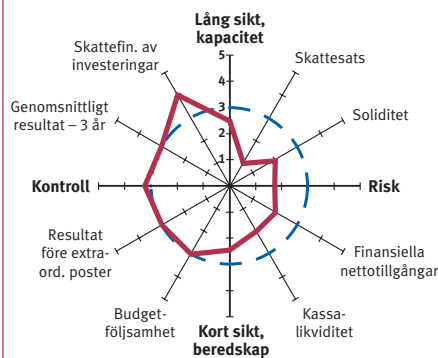
Mariestads kommun

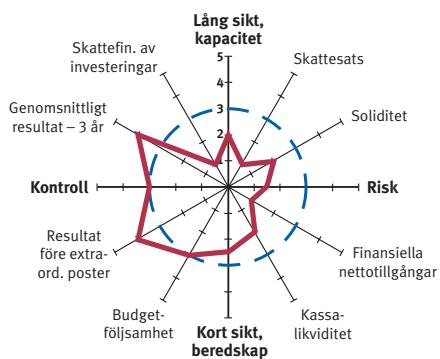
Marks kommun

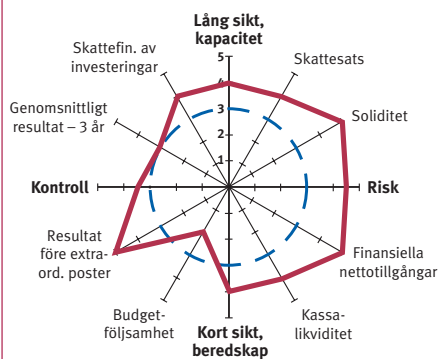
Melleruds kommun

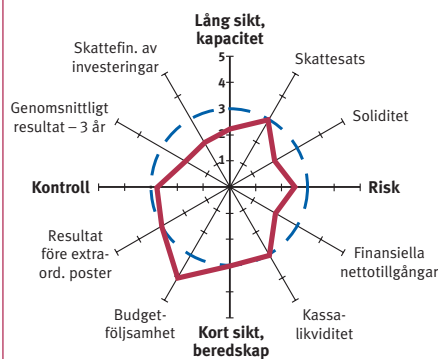
Munkedals kommun

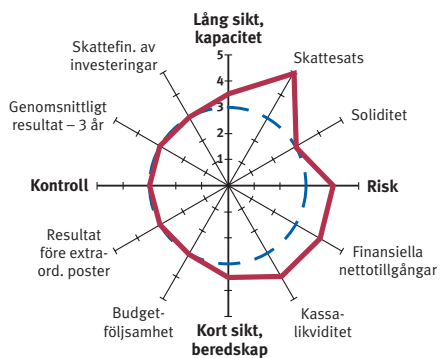
Mölnåls kommun

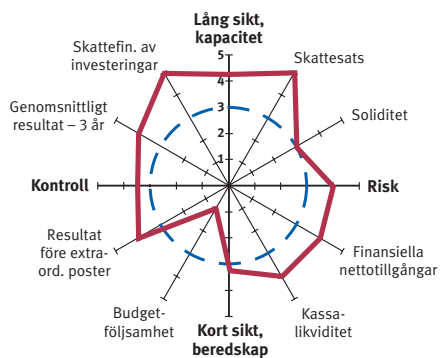
Orusts kommun

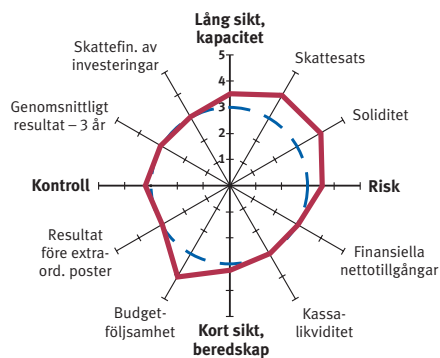
Partille kommun

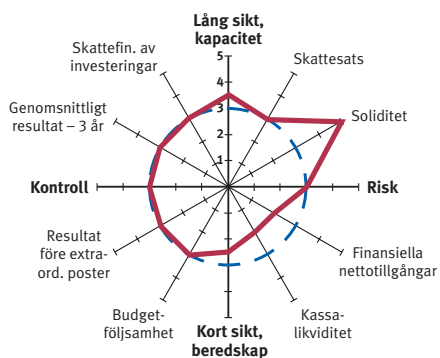
Skara kommun

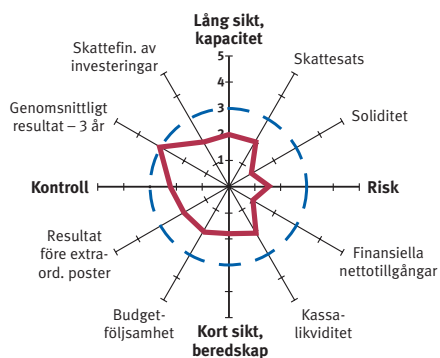
Skövde kommun

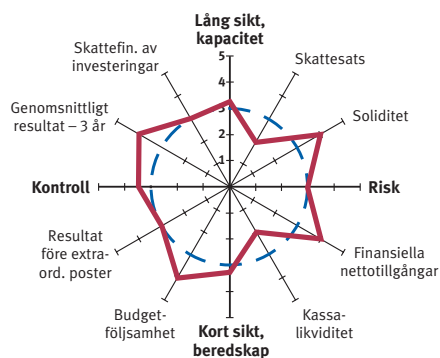
Sotenäs kommun

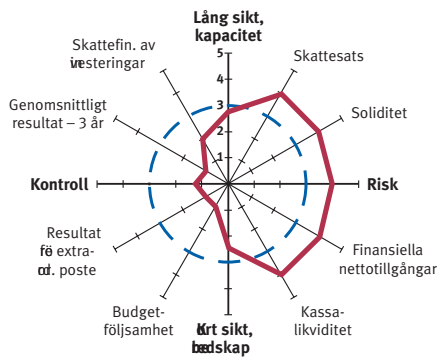
Stenungsunds kommun

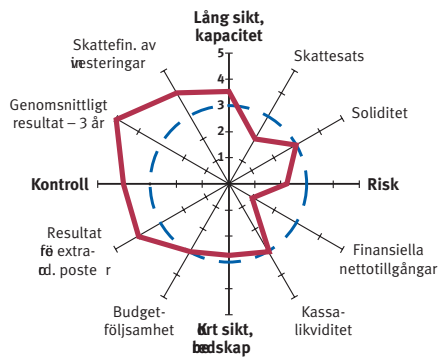
Strömstads kommun

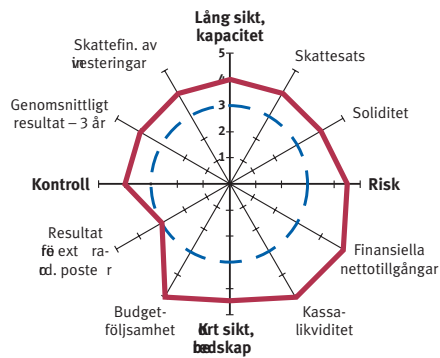
Svenljunga kommun

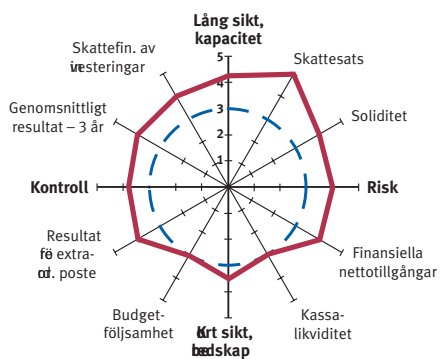
Tanums kommun

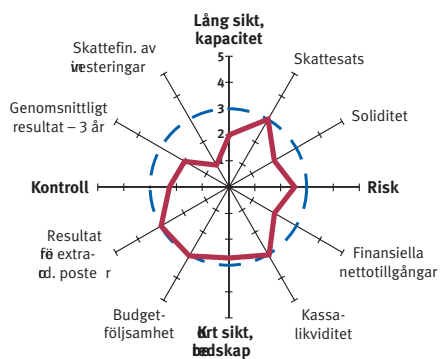
Tibro kommun

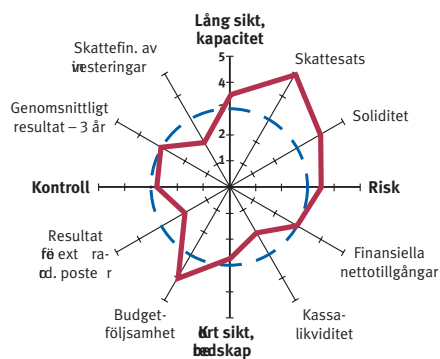
Tidaholms kommun

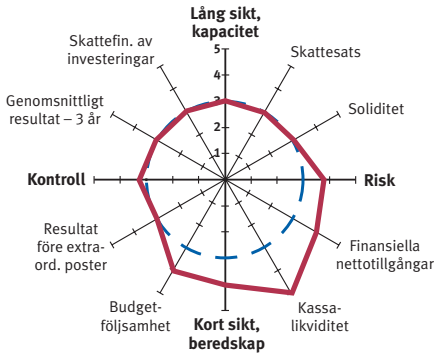
Tjörns kommun

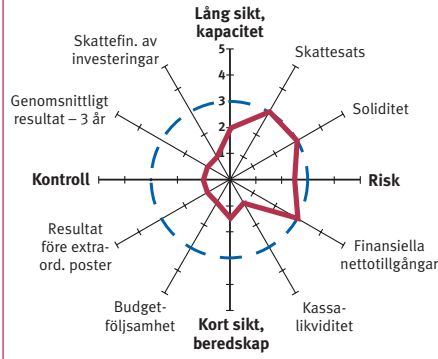
Tranemo kommun

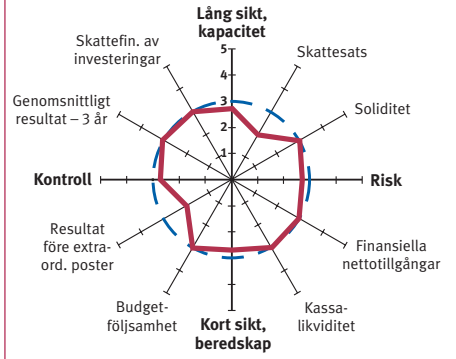
Trollhättans kommun

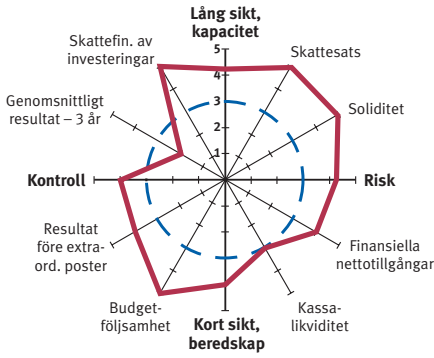
Töreboda kommun

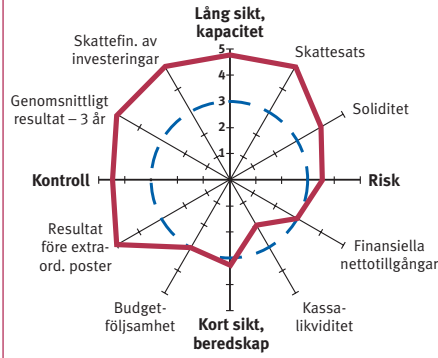
Uddevalla kommun

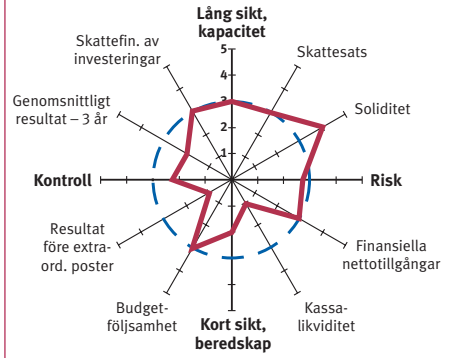
Ulricehamns kommun

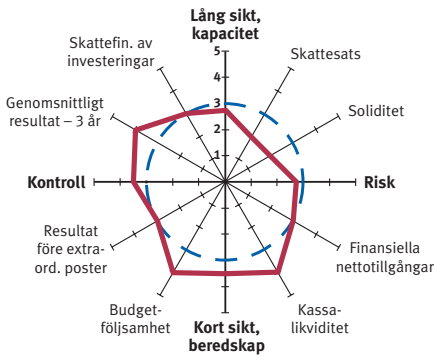
Vara kommun

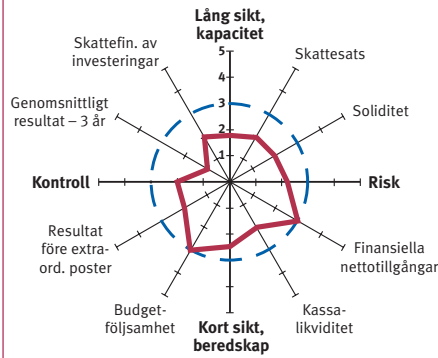
Vårgårda kommun

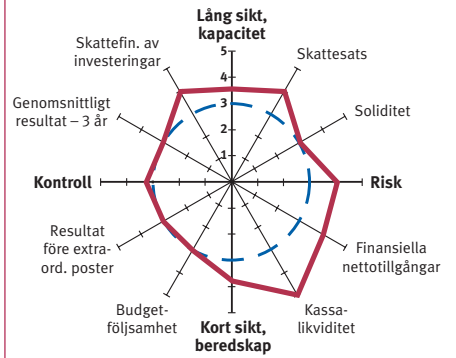
Vänersborg kommun

Åmåls kommun

Öckerö kommun

4 finansiella nyckeltal år 2006

Resultat före extra-ordinära poster		Nettoinvesteringar i relation till verksamhetens netto-kostnader		Skattelikvidfinansieringsgrad av investeringarna		Soliditet	
Lidköping	9,9	Munkedal	21	Skara	489	Lidköping	61
Vara	6,0	Hjo	19	Gullspång	385	Mölnadal	36
Lerum	4,5	Sotenäs	18	Grästorp	260	Sotenäs	36
Falköping	4,4	Lidköping	14	Ulriceham	234	Ulriceham	35
Mölnadal	4,3	Lerum	13	Vara	201	Mark	33
Skara	4,3	Tjörn	13	Öckerö	196	Tranemo	31
Bollebygd	4,2	Tranemo	11	Ale	190	Strömstad	30
Tidaholm	4,2	Bengtstors	9	Tibro	188	Tidaholm	29
Alingsås	4,0	Dals-Ed	9	Lysekil	182	Vara	29
Munkedal	4,0	Falköping	9	Tanum	178	Lerum	26
Göteborg	3,9	Karlsborg	9	Tidaholm	177	Tibro	26
Härryda	3,9	Orust	9	Mölnadal	176	Skövde	25
Tanum	3,9	Skövde	9	Mellerud	165	Vårgårda	25
Ulriceham	3,8	Töreboda	9	Essunga	155	Borås	23
Ale	3,5	Vänersborg	8	Bengtstors	154	Svenljunga	23
Essunga	3,5	Borås	7	Bollebygd	145	Alingsås	18
Gullspång	3,5	Göteborg	7	Alingsås	144	Trollhättan	17
Vänersborg	3,4	Götene	7	Härryda	144	Härryda	16
Grästorp	3,3	Härryda	7	Lidköping	136	Kungälv	14
Tibro	2,9	Kungälv	7	Mariestad	131	Öckerö	13
Skövde	2,8	Mark	7	Göteborg	128	Essunga	12
Orust	2,7	Stenungsund	7	Trollhättan	128	Töreboda	12
Partille	2,7	Strömstad	7	Uddevalla	126	Bengtstors	11
Sotenäs	2,7	Tanum	7	Skövde	125	Dals-Ed	11
Borås	2,5	Vara	7	Vårgårda	115	Bollebygd	9
Kungälv	2,4	Bollebygd	6	Borås	114	Götene	8
Mellerud	2,4	Essunga	6	Kungälv	111	Herrljunga	8
Strömstad	2,4	Färgelanda	6	Mark	107	Tanum	8
Lysekil	2,3	Herrljunga	6	Falköping	105	Falköping	5
Karlsborg	2,2	Partille	6	Herrljunga	100	Färgelanda	5
Dals-Ed	2,1	Svenljunga	6	Strömstad	100	Partille	5
Tjörn	2,1	Tidaholm	6	Partille	97	Uddevalla	4
Öckerö	2,1	Uddevalla	6	Vänersborg	95	Hjo	3
Trollhättan	2,0	Alingsås	5	Färgelanda	89	Skara	0
Mark	1,8	Lilla Edet	5	Orust	87	Ale	-3
Uddevalla	1,8	Lysekil	5	Åmål	87	Tjörn	-3
Tranemo	1,6	Mariestad	5	Dals-Ed	84	Vänersborg	-3
Herrljunga	1,2	Mölnadal	5	Stenungsund	84	Orust	-7
Lilla Edet	1,0	Trollhättan	5	Lerum	76	Grästorp	-10
Mariestad	1,0	Åmål	5	Svenljunga	76	Göteborg	-12
Stenungsund	0,9	Ale	4	Karlsborg	70	Karlsborg	-12
Färgelanda	0,8	Mellerud	4	Tranemo	68	Åmål	-14
Hjo	0,8	Tibro	4	Sotenäs	65	Munkedal	-17
Åmål	0,5	Vårgårda	4	Lilla Edet	62	Mellerud	-18
Svenljunga	0,3	Grästorp	3	Tjörn	60	Mariestad	-21
Töreboda	0,3	Ulriceham	3	Töreboda	54	Stenungsund	-26
Vårgårda	0,3	Öckerö	3	Götene	49	Gullspång	-34
Bengtstors	0,0	Gullspång	2	Munkedal	48	Lilla Edet	-37
Götene	-0,1	Skara	2	Hjo	27	Lysekil	-37
Medel	2,7	Medel	7	Medel	134	Medel	8,0

Länsvisa jämförelser år 2006

I detta avsnitt görs en kortfattad finansiell analys av ett antal olika genomsnittliga nyckeltal för de län som i dagsläget arbetar med den finansiella profilen. Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten har lagts samman till en grupp som benämns "Övre Norrland".

Finansiella nyckeltal 2006

	Västra Götalands län	Jönköpings län	Örebro län	Övre Norrland (totalt) ¹	Riket ²
Nettokostnader /skatteintäkter (inkl. finansnetto och avskrivningar), %	96,8	97,4	97,0	97,4	97,2
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	134	114	163	143	136
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	7	8	5	7	7
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens nettokostnader, %	2,7	2,1	2,5	2,2	2,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren /verksamhetens kostnader, %	2,0	1,4	1,3	1,4	1,6
Soliditet inkl. samtl pensionsförpliktelser och löneskatt, %	8	5	-20	2	5
Primärkommunal skattesats, kr	21,72	21,34	21,55	22,59	21,82
Kassalikviditet, %	69	65	80	97	79
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-11	-18	-11	-11	-11
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	0,1	0,1	0,5	-0,3	0,2

1) Medelvärde av de 44 kommunerna i de fyra länen Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

2) Genomsnittet av 110 granskade kommuner som använder finansiella profiler

Västra Götaland redovisade återigen det starkaste resultatet

Det län som redovisade starkast genomsnittligt resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader under 2006 var Västra Götaland med 2,7%, tätt följda av Örebro med 2,5%. Av de övriga länen, låg Övre Norrlands länen på ett resultat på 2,2% och Jönköping låg på 2,1%. Totalt redovisade riket ett resultat på ca 2,5%.

Största investeringarna gjordes återigen i Jönköpings län

Det var Jönköpings län som återigen gjorde de största investeringarna. I snitt investerade kommunerna i länet under 2006 för 8% av sina nettokostnader. Västra Götaland och Övre Norrland låg på 7%. Klart minst investerades det i Örebro med 5%. Totalt i riket blev det ett genomsnitt på ca 7%.

Örebro hade den starkaste skattefinansieringsgraden av investeringarna

Örebro hade tack vare ett en lägre investeringsvolym den starkaste skattefinansieringsgraden av investeringarna. Den uppgick till 163%. Svagast skattefinansieringsgrad med 114% hade Jönköpings län, vilket förklarades av främst en högre investeringsvolym än genomsnittet. Västra Götaland låg på 134% och Övre Norrlands länen på 143% Totalt i riket hamnade kommunerna på 136% i genomsnitt.

Högst soliditet i Västra Götalands län

Västra Götalands län (8%) låg i topp när det gällde soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt. I Jönköping låg den på 5% och i Övre Norrland på 2%. Klart lägst soliditet har Örebro län med -20%. I länet finns dock några kommuner med väldigt svag soliditet som drar ner snittet. Totalt i riket uppgick soliditeten till 5%.

Likviditeten varierar mellan länen

Kassalikviditeten varierade mellan länen. Starkast likviditet hade Övre Norrland med ett genomsnitt på 97%. Därefter följde Örebro med 80%, Västra Götaland med 66% och Jönköping med 65%. Totalt gör det 79% i riket. I samtliga län skedde en liten förbättring av den genomsnittliga likviditeten jämfört med 2005.

Sammanfattningsvis

En översiktlig analys av de tre jämförda länen visar att kommunerna i Västra Götaland i genomsnitt förefaller ha en något starkare resultatnivå och ett lite starkare finansiellt handlingsutrymme än kommunerna i Jönköping, Örebro och Övre Norrland. Dessa tre län förefaller dock vara jämbördiga finansiellt, förutom att den kortsiktiga betalningsberedskapen är något starkare i Övre Norrland och den långsiktiga handlingsberedskapen i Örebro län är något svagare.

Kommunforskning i Västsverige är en forskningsorganisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten utgår ifrån ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting i Västsverige och Göteborgs universitet. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö vid Göteborgs universitet.

KFi bedriver idag en omfattande forskningsverksamhet framför allt inom områdena ekonomistyrning, finansiell analys, organisationsförändring och effektivitetsbedömning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Pilgatan 19A • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00 • Fax 031-786 59 09
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se